

ZASTITA MANASTIRA JE NAS PRIORITETAN ZADATAK

Decani - "Decansko bratstvo svesrdno pozdravlja nameru UNESKO-a da se manastir ukljuci u listu Svetske kulturne bastine", kaze iguman manastira Visoki Decani, o. Teodosije Sibalic koji vodi ovo mlado bratstvo jos od 1992. godine, "jer ce se na ovaj nacin manastir dodatno obezbediti od pritisaka kojima je vec cetiri godine izlozen".

"Manastir Visoki Decani danas zivi u potpunoj izolaciji i zadatak nas monaha jeste da ucinimo sve sto je u nasoj moci da ocuvamo ovu svetinju u ovo smutno vreme. Ovo je mozda jedan od najtezih trenutaka u istoriji manastira i zato osecamo posebnu odgovornost pred Bogom i nasom Crkvom, zajedno sa nasim duhovnikom episkopom Artemijem koji ulaze ogromne napore da ocuva ovdassnje svetinje i pastvu. Ipak, polazemo nadu u Boga i njegovog ugodnika Sv. Kralja Stefana Decanskog koji su u manastiru sakupili preko trideset mladih monaha i iskusenika, cvrsto resenih da ostanu i opstanu na ovom svetom mestu svedoceci veru u Gospoda Hrista", kaze decanski iguman.

"Vec cetiri godine manastir opstaje kao jedno usamljeno ostrvo okruzeno morem nerazumevanja.

Iako i dalje van manastira putujemo iskljucivo uz pratnju italijanskih vojnika KFOR-a, nasa vozila cesto bivaju kamenovana. Manastiru je zato i dalje potrebno snazno prisustvo KFOR-a ciji su vojnici smesteni u bazi iznad samog manastirskog kompleksa i koji omogucavaju normalan zivot bratstva i bezbednu obradu imanja."

"Narocito nas raduje inicijativa uglednih italijanskih senatora i humanista koji su se poslednjih nedelja zalozili da rezim zastite manastira ostane nepromenjen i da ne dodje do najavljenog povlacenja snaga KFOR-a."

"Odluka UNESKO-a da uvrsti nas manastir u svetsku kulturnu bastinu bice od velikog znacaja jer ce se time privuci veca paznja svetske javnosti na ovu svetinju i uopste na sudbinu nasih crkava i manastira, posebno u Metohiji. Takodje se nadamo da ce odlukom UNESKO-a biti definisana i zastitna zona oko manastira u kojoj se nece dozvoliti industrijska proizvodnja, zagadjenje okoline i turizam, koji mogu da ugroze zivot u manastiru. Na taj nacin ocekujemo da cemo lakse sacuvati mir i lepotu doline u kojoj se nalazi manastir", kaze iguman Teodosije.

"Posebnu zahvalnost dugujemo prof. Branislavu Krsticu i njegovim saradnicima iz Koordinacionog centra, kao i ekspertima Republickog zavoda za zastitu spomenika kulture u Beogradu koji su krajnje profesionalno pripremili obimnu dokumentaciju ne samo o nasem manastiru, vec i o svim ugrozenim pravoslavnim svetinjama na Kosovu i Metohiji i istu dostavili UNESCO-u".

VISOKI DECANI POD ZASTITOM UNESCO-a VEROVATNO OD 2004. GODINE

Pristina, 18. marta 2003. **(Beta)** - Sef delegacije Organizacije Ujedinjenih nacija za obrazovanje, nauku i kulturu (UNESCO) najavio je danas u Pristini da ce manastir Visoki Decani najverovatnije od 2004. godine biti pod zastitom UNESCO-a.

Na Kosovu su mnogi spomenici kulture unisteni i sada je vreme da se osigura da se to vise ne desi, izjavili su predstavnici delegacije te medjunarodne organizacije. "Po svemu sudeci, manastir Visoki Decani bice pod zastitom UNESCO-a od 2004. godine", rekao je sef delegacije Horst Gedike.

Delegacija UNESCO-a zavrсила je sedmodnevnu posetu Kosovu tokom koje je posetila mnoge manastire, crkve, dzamije i druge kulturno-istorijske i verske spomenike. Posto su se strucnjaci UNESCO-a upoznali sa stanjem kulturne bastine na Kosovu, oni ce doneti preporuke Civilnoj misiji UN na Kosovu i Ministarstvu kulture Kosova, izjavio je sef delegacije Horst Gedike.

Gedike je dodao da na listi svetske kulture bastine ima mesta i za spomenike na Kosovu. Postoje mnogi predlozi koje su iznele i vlasti u Beogradu, kazao je on. Clanovi delegacije su kazali da svaki napad na spomenike sa liste kulturne bastine, za koje sirom sveta postoji solidarnost u vezi sa njihovom zastitom, predstavlja kulturni kriminal. To je, kako je receno, nova vrsta zlocina sa kojom se suocava medjunarodno pravosudje. "Cak i veoma inteligentni ljudi mogu napraviti ozbiljne greske u proceni, sireci ksenofobiju i etnicku mrznju i te ljude treba obehrabriti, ali UNESCO nema kalasnjikove da stiti spomenike i nikada ih nece imati", rekao je Gedike.

Eksperti UNESCO-a su tokom posete ocenili da ima spomenika kulture koji su u veoma losem stanju, ali i onih cije je stanje veoma dobro. Zadatak Ministarstva kulture Kosova i Instituta za zastitu spomenika jeste da osigura tehnicka i finansijska sredstava za ocuvanje spomenika kulture na Kosovu, receno je.

Kada su u pitanju unisteni ili osteceni spomenici kulture, delegacija UNESCO-a je najavila da ce pripremiti izvestaj sa preporukama za restauraciju, ali je pre svega neophodno stvoriti klimu koja ce omoguciti da obnova bude naredni korak, kazali su eksperti.

KOHA DITORE - 19. mart 2003.

MANASTIR DECANI SE PRIDRUZUJE PIRAMIDAMA I TADZMAHALU

Pristina - Manastir Decani bice jedan od spomenika pod zastitom UNESCO-a, organizacije koja stiti vise od 500 spomenika sirom sveta, ukljucujuci egipatske piramide i TadzMahal.

Ovo je informacija koju su objavili clanovi sestoclane delegacije UNESCO-a koja je boravila na Kosovu nekoliko dana i posetila 45 spomenika sirom Kosova.

"Smatramo da je kulturno nasledje jednog prostora nasledje svih ljudi, posebno onih koji zive na tom prostoru", rekao je Horst Godicke, sef delegacije. "Pre pocetka 2004. godine manastir Decani bice stavljen pod zastitu UNESCO-a", dodao je on.

Clanovi delegacije su takodje izjavili da su imali dva sastanka sa episkopom Artemijem u Beogradu, koje su ocenili kao korisne i tokom kojih su razmenili razlicita misljenja.

Lorik Pustina

STANJE KULTURNE BASTINE ZABRINJAVAJUCE

BEOGRAD, 19. MARTA **(SRNA)**

Stanje kulturne bastine na Kosmetu i ostecenja na njoj su zabrinjavajuci - rekao je danas Horst Gedike, sef misije UNESCO-a, koja je u proteklih sedam dana posetila 45 reprezentativnih kulturnih mjesta na Kosmetu.

On je naveo da je u razgovorima koje je vodila misija UNESCO-a u Pristini postignuta saglasnost da su potrebne neke mjere obezbjedjenja, koje bi ljudima omogucile posjete grobovima predaka i da se to ucini na ljudski i dostojanstven nacin.

Gedike je istakao da ce za cetiri nedelje biti gotov izvjestaj misije UNESCO-a o stanju kulturne bastine na Kosmetu, a ocekuje se da ce se poslije njegovog objavljivanja javiti odredjeni donatori koji bi uestvovali u obnovi bastine.

On je naveo da je za sada zainteresovanost pokazalo sest drzava, ali nije htio da kaze koje i dodao da jos nisu uradjeni nikakvi proracuni koliko bi restauracija basine kostala.

Gedike je istakao da ocekuje da ce iduce godine biti donijeta odluka da manastir Visoki Decani bude uvrsten u UNESCO-ov spisak kulturne bastine.

On je rekao da je UNMIK preko KFOR-a ucinio sve da se obezbijede uslovi da se sprijeci dalje ostecenje i propadanje bastine i dodao da i UNMIK i KFOR podrzavaju ovu inicijativu.

Potpredsjednik Koordinacionog centra Branislav Krstic je istakao da je danas dogovoreno sa misijom da predlozi deset do 15 kulturnih mjesta svih kultura, koji bi bili restaurirani.

On je rekao da srusena kulturna mjesta treba da se obiljeze i rekao da je pesimista da ce UNMIK to uraditi. Krstic je naveo da je skeptican po pitanju mogucnosti da organi iz Srbije brinu o svojoj kulturnoj bastini na Kosmetu i dodao da za sada ne postoji nikakav znak da bi kosovsko Ministarstvo kulture nesto u tom pogledu radilo.

On je istakao da je misiji UNESCO skrenuta paznja o razlicitom tretmanu srpske i islamske kulturne bastine, na stetnu srpske.

Krstic je rekao da je danas razgovarano i inicijativi da se izaberu dva kulturna mjesta koja bi se istovremeno pocela obnavljati i kao primjer naveo Prizren i kompleks posvecen Bici na Kosovu.

Iguman manastira Svetih Arhangela o poseti UNESCO-a

JEROMONAH GERMAN: OSTECENO ILI UNISTENO 120 PRAVOSLAVNIH CRKAVA I MANASTIRA NA KOSOVU I METOHIJI

PRIZREN, 18. marta 2003. **(Beta)** - Delegacija Organizacije Ujedinjenih nacija za obrazovanje, nauku i kulturu (UNESKO) posetila je tokom sedmodnevne misije na Kosovu i prizrenski region, gde je obisla verske objekte triju tamosnjih konfesija. Clanovi delegacije posetili su manastir Bogorodice Ljeviske, sediste rasko-prizrenske eparhije i manastir Svetih Arhangela, Sinan-pasinu dzamiju i hamam, kao i katolicku crkvu gde su razgovarali sa biskupom Markom Sopijem. Staresina manastira Svetih Arhangela nadomak Prizrena jeromonah German izjavio je da je to bila druga delegacija UNESCO-a koja ga je posetila. On je izrazio nezadovoljstvo izvestajem prve delegacije predvodjene profesorom Karlom Blazijem, koja je na Kosovu boravila u maju 2001. godine, zato sto u njemu nisu pomenute ostecene i porusene kosovske crkve i manastiri.

"Nije pomenuta nijedna od 120 srusenih ili ostecenih crkava i manastira na Kosovu. To je bilo veoma cudno i mnogo se govorilo o sastavu misije i njihovim namerama", kazao je staresina manastira. Jeromonah German je izrazio ocekivanje da ce nova misija, koja je danas zavrсила boravak na Kosovu, podneti objektivniji izvestaj i doprineti zastiti kulturne bastine Srba na Kosovu. "Za ove tri i po godine (od zavrsetka rata i dolaska medjunarodne uprave), Kosovo je postalo groblje kulturne bastine, posebno crkava i manastira", kazao je staresina Svetih Arhangela. "Ono sto je poruseno, ceka da se obnovi, a ono sto nije - ceka da neko o njemu pocne da brine. Nismo u stanju da strucno cuvamo sve nase svetinje koje su neprocenjive vrednosti. Njima je potrebna strucna ruka, ali toga jos nema", rekao je on.

U Prizrenu, prema njegovim recima, ima 37 srpskih kulturno-istorijskih spomenika prve, druge i trece kategorije. "U prizrenskom kraju imamo 37 spomenika kulture srpske istorije. Od toga, prve kategorije ih je pet, a druge 13. Crkva Svetog Nikole, poznatija kao Rajkova crkva, inace spomenik druge kategorije, spaljena je 1999. godine. Od tada do danas nista nije uradjeno da se ona renovira", kazao je jeromonah.

"Drugi objekti, poput naseg manstira Bogorodice Ljeviske, crkve Svetog Spasa, manastira Svetog Petra Koriskog, tvrdjave Kaljaje, dakle spomenici prve kategorije nemaju nikakvu strucnu pomoc sve ovo vreme. To je velika steta ne samo za Srbe, vec i siri razmera, posto je to i deo evropske kulturne bastine", rekao je on.

Staresina German tvrdi da u nemackoj zoni odgovornosti ima 30 porusenih, oskrnavljenih, spaljenih ili opljackanih crkava i manastira. "To jasno govori o prisustvu Srba na ovom prostoru kroz istoriju, ali i o odnosu albanske i medjunarodne zajednice u poslednje tri i po godine. Sve se ovo dogodilo po okoncanju rata, dakle u miru", rekao je on.

STAJNEROVO KOSOVO

Neke reci vremenom ne gube aktuelnost: "Mi cemo sigurno iznenaditi evropske vlade naucivsi ih nesto, a to je da zlocini ostaju zlocini; da ni vladama, kao niobicnim pojedincima nije dozvoljeno da budu ubice, da sve sto se u Evropi radi, sama Evropa radi..." Ovo je opomena Viktora Igoa od pre 127 godina. Povod je bilo tadasnje stradanje Srba u

Otomanskom carstvu. Mnogo toga se od tada dogodilo u Evropi. Mnogi narodi su od tada dolazili u situacije da govore kako "sve sto se radi u Evropi, sama Evropa radi". Sada su opet Srbi na Kosovu u toj situaciji.

Pita novinar, treba li reci Srbima s Kosova da nema nade. "Pa oni to vec znaju", odgovara Marek Novicki, ombudsman za Kosovo, covek koji je od Evrope i civilizovanog sveta postavljen da bude zastitnik ljudskih prava. Ni zastitnik nema iluzija na Kosovu, a kamoli zrtve.

I zaista, zapisi Srbima sa Kosova ne mogu izgledati drugacije nego kao "izvestaji iz pakla". "...Grobnica otvorena, ploca sa groba razbijena, a na drugom je nema. Vojnici KFOR-a su upozoravali Siptare da ne nose mermer. Ne zna se cija je ovo bila vecna kuca. Ispod snega strci necija lobanja." Ovo pravoslavno groblje u Peci Srbi mogu posetiti samo uz pratnju KFOR-a. "Imamo taman toliko vremena da upalimo svece, onda odlazimo, a da ni dogorele nisu." Jos strasniji znaju biti izvestaji o zivima.

O podeli

Ili, od 10. juna 1999. godine kada su medjunarodne trupe usle na Kosovo, unisteno je 112 manastira i crkava. "Srpski spomenici su ruseni na celoj teritoriji, izuzev u malom delu severnog Kosova i na jugu u Sirinickoj Zupi, gde su Srbi vecinsko stanovnistvo." I cinjenica da coveku stane pamet: "Na Kosovu i Metohiji, od preuzimanja snaga KFOR-a, unisten je najveći broj crkava, manastira i drugih objekata u hiljadugodisnjoj proslosti Srpske pravoslavne crkve." (Slobodan Mileusnic). Citajuci NIN-ov dodatak "Brisanje memorije" iz januara ove godine zakljucak je da se ono sto se desava na Kosovu danas moze, bez ikakve osude i javnog reagovanja, ciniti samo jednom narodu u Evropi - Srbima! Ko se seca Igoa jos? Peter Handke, Harold Pinter i mozda jos poneko.

Kad se na ove cinjenice doda politika, onda nesreca ljudi postaje nemerljivo veca. Tako ce pomenuti Novicki reci da preostalih "osamdeset hiljada Srba na Kosovu vec cetiri godine nemaju normalan zivot. Zato kazem da bismo dan posle proglasenja Kosova, u Vranju i Leposavicu videli 80 hiljada ljudi."

Ima li ikoga ko moze da sumnja u tu ociglednost?

Premijer Srbije Zoran Djindjic iz toga je izvlacio zakljucak da je podela Kosova jedini izlaz. Glasan prigovor njegovih politickih protivnika u Srbiji razumeo je to kao potez sa ciljem zauzimanje povoljnije pozicije na politickoj sceni. Ali to ne menja mnogo u sustini.

I to, u pravu je "umereni albanski politician" Mahmut Bakali, zaista "nije prosto neki politicki marketing za naredne izbore baziran na najnižim strastima", ali svakako nije ni "jedna celovita politicka filozofija puna mrznje jednog filozofa i predsednika vlade", kako se to Bakaliju cini. A najdalje je od istine i moguceg fer-resenja cinicni Bakalijev predlog koji bez osecaja za meru zloupotrebljava kljucne vrednosti savremenog sveta: "Izlaz je u suzivotu Srba sa Albancima u demokratskom nezavisnom Kosovu ravnopravnih gradjana i etnickih zajednica kao i dobrosusedska saradnja Kosova i Srbije."

Ima li tog optimiste koji na Kosovu moze u dogledno vreme zamisliti postojanje suzivota, demokratskog drustva, ravnopravnost gradjana i etnickih zajednica?

U to ne veruju ni profesionalne birokrate svetske zajednice kojima se za sirenje optimizma dodeljuju izuzetne plate i beneficije. Nema dobrih vesti s Kosova ni u svetskim medijima.

Ali to nece smetati Mihaelu Stajneru, specijalnom predstavniku generalnog sekretara Ujedinjenih nacija na Kosmetu, da postupi kao Veliki Filozof. Cinjenice koje bi isle u prilog stvaranja "multietnickog drustva" svakako ne podupiru njegovu odluku da se "formira vece za prenos nadleznosti funkcija sa medjunarodnih ustanova na kosovske (tj. albanske) institucije sistema". Utoliko gore po cinjenice, govorio je filozof. A Stajner tako radi, iako Kosovo nije metafizicka cinjenica.

Smisljena provokacija

I javila se ANA (Albanska nacionalna armija) koja je ovo stanje razumela kao otvoren put za mobilizaciju da se "objedine i ujedine teritorije na Balkanu na kojima zive Albanci i time ostvare svoje vekovne teznje". Proslonedeljno istrazivanje NIN-a pokazalo je da se 60 odsto gradjana ove zemlje plasi novih ratnih sukoba u regionu. Ako je Stajnerova akcija "smisljena provokacija" koja "pravi opasnu situaciju na Kosovu i Metohiji" (Nebojsa Covic), postajemo li mi ponovo taoci neodgovornih politika, samo sada onih koje smo do juce smatrali jedinim izlazom iz nasih anomija?

Ima li izlaza?

Stari Igo je pisao: "Zamenimo politicka pitanja ljudskim pitanjem. Celokupna buducnost lezi u tome." Buducnost ocigledno nije stigla. Tako da nam, ipak, preostaje "umetnost moguceg" koja se, nadajmo se, ipak nece "voditi drugim sredstvima". A da su kosovske nade krhke, nesto je sto niko ne bi smeo ni na tren da zaboravi.

SLOBODAN RELJIC- NIN br. 2724

POVRATAK 40 SRBA U PRIZRENSKO SELO NOVAKE

PRIZREN, 18. marta 2003. (**Beta**) - U selo Novake vratilo se 40 raseljenih Srba, a ocekuje se i povratak ostalih mestana srpske nacionalnosti u to, nakon rata do temelja spaljeno srpsko selo u opštini Prizren, potvrdio je danas regionalni portparol Kfora. Cetrdeset Srba se u Novakama vratilo u subotu, rekao je novinarima portparol Kforove multinacionalne brigade Jugozapad nemacki potpukovnik Peter Vocnjak.

Povratnici su, prema njegovim recima, smesteni u nedavno renoviranu zgradu osnovne skole, a sredstva za to obezbedila je nemacka humanitarna organizacija ASB. "Nemam podataka ko ce i koliko sredstava izdvojiti za obnovu vise desetina spaljenih kuca u kojima je do pre rata zivelo oko 600 mestana koji su se nakon juna 1999. godine smestili

negde u Srbiji", pojasnio je Vocnjak i dodao da se o bezbednosti povratnika staraju pripadnici Kfora i UNMIK policije. Novinari za sada ne mogu da obidju povratnike u Novakama, kazao je Vocnjak i najavio da ce se o tome konsultovati sa komandantom MNB Jugo Zapad nemackim generalom Markusom Bentlerom. Povratak u Novakama, srpsko naselje okruženo cisto albanskim selima, najavljuvan je vise puta u drugoj polovini proste godine. Prilikom nedavne posete nemackog predsednika Johanesa Raua i ministra odbrane Petera Struka, receno je da je povratak Srba u Novakama planiran za 1. oktobar 2002, zatim odlozen za 1. novembar, pa za 1. decembar. Sredstva za povratak bila su obezbedjena, ali je, kako je tada receno nemackim zvanicnicima, odlaganje usledilo zbog nezadovoljstva Srba nedovoljnim merama bezbednosti.

Povredjena Jovana Milosevic, polupana stakla na vozu

KAMENOVAN VOZ KOJI PREVOZI SRBE

KOSOVSKA MITROVICA, 18. MARTA (**SRNA**) - U opštini Vucitna, kod sela Drvare, veceras oko 18.30 casova kamenovan je putnicki voz koji prevozi srpske putnike na relaciji Lesak - Kosovo Polje.

Kako javlja dopisnik SRNE, vise napadaca je zasulo kamenicama voz koji je bio u pokretu, prilikom cega su polupana stakla, a Jovana Milosevic iz Raske /1984/ zadobila je povrede glave i pala u nesvest.

Voz se zaustavio u prvo srpsko selo Priluzje, gdje su dosli pripadnici UN policije, ljekarska ekipa, a ceka se i dolazak istraznog sudije iz Vucitna.

Srbima iz enklava centralnog Kosova ovaj voz jedino sredstvo prevoza do Sjevernog dijela Kosova i Srbije.

OGNJUSTE NIJE NA PRODAJU

PRISTINA - Za tri meseca navrsice se cetiri godine kako je 220 hiljada Srba, Crnogoraca i drugog nealbanskog zivlja prognano sa dedovine. Njihovu imovinu uzurpirali su Albanci. U istom periodu Srbi i Crnogorci prodali su oko 15 hiljada kuca, stanova i lokala. Cifra jeste velika, ali u odnosu na ono cime sve Srbi raspolazu u Pokrajini, ipak nije zabrinjavajuca. Prodaja je posebno bila intenzivna prve dve godine, posle progona ljudi iz zavicaja. Bez dinara u dzepu, smesteni u kolektivnim centrima, mnogi su bili primorani da budzasto prodaju ono sto su decenijama sticali. Albanci su to dobro iskoristili. Ucenom i pretnjom "ostace nam dzabe", dokopali su se tudje imovine za bagatelu.- Od 36.000 kuca i stanova u vlasnistvu Srba i Crnogoraca u 21.000 i dalje zive Albanci. Mnogi od njih i ne pomisljaju da oteto vrata ili plate uzurpirano. A zna se da je svim Albancima, cije su kuce u ratu spaljene, medjunarodna zajednica podigla nove. Od te blagonaklonosti, gotovo svaka treca albanska porodica - njih 39.000 dobila je novi krov nad glavom - kaze prof. dr Cveta Vujcic, clan Koalicije "Povratak".

Uzurpatori stanova u gradovima su uglavnom iz seoskih sredina. Medju njima je znatan broj bivskih pripadnika OVK. Mnogi od njih tvrde da im je to "ratni plen stecen u borbi sa srpskom vojskom i policijom". Podaci medjunarodnog komiteta za ljudska prava ukazuju na 2.127 slucajeva u kojim su Albanci uzurpirali po tri, cetiri i pet stanova ili kuca. Ako Koordinacioni centar Vlade Srbije uz pomoc medjunarodne zajednice ubrza povratak prognanih, Srbi i Crnogorci stvarno imaju gde da se vrata. U Sirinickoj Zupi, na obroncima Sar planine, vise je od 20 hiljada Srba, a slicno je i u obliznjoj Sredackoj Zupi gde je ostao znatan broj srpskih porodica.

- Ljudi na Brezovici grade kuce i lokale. Mnogi od onih koji bi natrag, a ne mogu u svoje spaljene sredine, traze samo ar zemlje, da bi se ovde okucili. Od nas, koji smo ostali, niko i ne pomislija na odlazak - kategorican je Jovica Buduric, politicki aktivista i direktor brezovickog hotela "Narcis" koji vrlo uspesno posluje.

U ovom regionu na poslednjim izborima Srbi su osvojili vlast, kao i u Kosovskom pomoravlju, gracanicnom okrugu i na severu Kosmeta u cetiri opštine.

Albanci su se sada nasli izmedju dve vatre. Dok im jedni preporucuju da sa Srbima "ulaze sto pre u pregovore oko kupoprodaje", kako bi se sto manje srpskog zivlja vratilo, drugi im govore da nista ne brinu jer od povratka nema nista. U ovom "metezu" bilo je, rekli smo i Srba koji su dobro profitirali. Nekima i danas "nedefinisano stanje" ide na ruku.

- Ziveo sam u zgradi JU programa za povratnike u Pristini. Kada sam otisao u Beograd, stan sam ostavio jednom inzenjeru, Srbinu iz Suve Reke. On je falsifikovao dokumenta mog stana i od Rusa, na ime mesecne kirije, pune dve godine uzimao po 1.500 evra. U izgnanstvu mi je supruga umrla, a ja sada pred sudom dokazujem vlasnistvo - jada se Nebojsa Radoševic, trener FK Pristine, kome se dobrocinstvo obilo o glavu.

I u obliznjem Univerzitetskom naselju gde uglavnom stanove drze stranci, kao i u zgradi JU programa, prodat je manji broj "karingtonki".

- Mi znamo ko je sve dobro unovcio svoje kuce. Oni koji se odluce da to ne ucine imaju dva izbora: da i dalje ubiraju dobru kiriju ili da uz "drzavnu novcanu nadoknadu" iste prodaju Srbiji a za njih da sagradimo nove u Zvecanu - kaze Ranko Djokic generalni sekretar Rektorata Univerziteta u Kosovskoj Mitrovici.

Bilo kako bilo, preostali Srbi - njih 130 hiljada - nece sa Kosmeta. Isto toliko ih zeli da se vrata na svoja ognjista. Albanci koji su dobro profitirali na njihovoj mucu "polozice racune" pred medjunarodnom zajednicom - smatra prof. dr Gojko Savic, clan Predsednistva Skupštine Kosova. On kaze da ce medjunarodna zajednica morati da preispita stvarno stanje u pokrajini. U tom kontekstu i uzurpaciju srpske imovine. Jer, mnogi od Srba koji su pod pritiskom prodali svoje stanove i kuce, ulozili su predstavnicima UN zalbe trazeci da im se nadoknadi razlika od prodate do stvarne cene, ili da im se imovina vrata, a oni povrate pare koje su dobili.

Prolece je na pragu. A sa njim i nova odlucnost raseljenih da "hitno" popune upitnike za povratak. Samo u minuli petak kancelarija u Kraljevu na spiskovima za povratak imala je vise od 5.000 Srba i Crnogoraca, koji zele natrag. Najvise u Metohiju.

VREDNIJA OD ZLATA

NE tako davno Albanci su Srbima i Crnogorcima u Metohiji za hektar zemlje nudili i do milion maraka. A u Gracanici, na primer, za jedan ar, spremni su da daju i vise od 15.000 evra. Iako su im imanja uzurpirana, malo ko iz Metohije pristao je na ovu trgovinu. Podaci govore da vecina Srba u seoskim sredinama u proseku poseduje pet-deset hektara zemlje.

SRPSKI ENTITETI NEPRODATI

Na Kosovu i Metohiji je 585 hiljada poljoprivrednih površina, od kojih je 300 hiljada obradivih. Najveci deo zemlje na prostorima ona dva dela Pokrajine koje grupa americkih kongresmena najavljuje u "deobnom bilansu" kao srpske "prostore", u vlasnistvu je Srba.

- Iz Vasingtona je nagovesteno da bi u srpskom entitetu ostali delovi Metohije: Decani, Pec sa Patrijarsijom, Ibarski Kolasin i ceo severni Kosmet, koji se naslanja na Srbiju - kaze Milivoje Ribac, nacelnik peckog okruga. On je pre nekoliko dana, sa grupom sunarodnika iz Kraljeva, razgovarao sa UNMIK administracijom u Peci oko povratka 5.000 Srba vec na prolece.

U kosovskom delu Pokrajine Srbima bi, po ovom principu, pripalo Kosovsko pomoravlje, Sirinicka i Sredacka Zupa na Sar planini, dolina oko Gracanice, gde su se u najvećem broju zadržali Srbi.

I na jednom i na drugom prostoru Kosmeta, Srbi su otudjili gotovo zanemarljiv broj obradivih površina. Prodali su uglavnom "sitne parcele" duz magistralnih puteva.

D. Damjanovic, Novosti 3/9/2003

U Aleji velikana, juce na Novom groblju u Beogradu, sahranjen Zoran Djindjic

SRBIJA SE OPROSTILA OD SVOG PREMIJERA

Stotine hiljada gradana odalo poslednju postu predsedniku Republike vlade

Premijer Srbije dr Zoran Djindjic sahranjen je 15. marta 2002.

u Aleji zaslužnih gradjana na Novom groblju u beogradu, uz najviše državne, crkvene i vojne počasti.

Vladan Batic, ministar pravde u Vladi Srbije:

NIJE 15. MART 2003, NEGO 6. OKTOBAR 2000.

"Draga Ruzice, draga Jovana, dragi Luka, draga mama Milo, Srbijo, dragi Zorane, dragi prijatelju, bio si ispred vremena u kome si ziveo, dostojan velikog zadatka koga si se prihvatio. Bio si veliki covek, kao svi veliki ljudi imao si velike ideje i hrabrosti da ih sprovedis u delo. Vratio si Srbiji veru u sebe, probudio nadu u buducnost. Tvojim ubistvom hteli su da upravo ubiju tu veru i nadu nasem narodu. Da ga zaustave na putu u Evropu, da ga drze okovanog orijentalnim mitovima i azijatskom despotijom. Bio si prvi demokratski gradonacelnik Beograda i prvi predsednik, prve nekomunisticke vlade Srbije posle sezdeset godina. Ovde nedaleko od tebe, pocivaju Ilija Garasanin, jedan od predsednika srpske Vlade iz XIX veka i Nikola Pasic, najpoznatiji predsednik srpske Vlade u XX veku. Oni su obelezili svoje epohe, ti si simbol Srbije XXI veka. Simbol zemlje koju si vodio kroz tesnace i hridi medjunarodne politike, kroz balkanske Scile i Haribde i kroz ove nase staze i bogaze. Srbija, koja je pre 5. oktobra bila "prokleta avlija", kao ukleta zemlja, odbacena, a od civilizacije izbrisana iz istorije, zaboravljena od svih. Srbija, koja je na celu s tobom, krenula ka Evropi, ka buducnosti, ka boljem zivotu, Srbija koju ce svet uvazavati, postovati i ceniti, a njeni gradjani voleti i njom se ponositi. Na taj nacin postao si svojevrsan nacionalni i drzavni svetionik.

Upoznali smo se pre trinaest godina, na osnivanju prve opozicione Demokratske stranke. Usledile su godine borbe za slobodnu i demokratsku Srbiju, nade i razocaranja, uvrede i pretnje, informativni razgovori i privodjenja, sudjenja, tribine, mitinzi, protestne setnje, demonstracije, kordoni, suzavac, pendreci, batine, skupstinske rasprave, debate, govori, objasnjanja, ubedjivanja, bodrenja i hrabrenja gradjana Srbije da istraju, da ne gube nadu, da ne napustaju Srbiju, da sacekaju jer ce biti srusena vlast najgorih ljudi koji preziru svoj narod, koji preziru Boga, postenje i pravdu. Vlast ljudi obuzetih panicom mesavinom straha i mrznje prema Evropi, slobodi i demokratiji. Posle deset godina te mukotrpane borbe za uspostavljanje sistema vrednosti koji krasi evropsku, hriscansku civilizaciju, bez koje nema ni prava ni drzave, ni politike. Oktobra 2000. godine stigli smo do cilja. Bio si strateg pobede DOS-a koja je omogucila uspostavljanje prvih demokratskih institucija nakon sest decenija. Buducnosti se nisi plasio, proslost nisi idealizovao. Bio si lider modernog, evropskog formata. Ni u cemu nisi bio osrednji i bas zato si stalno smetao osrednjima, neodlucnima, neobavestenima. Razumeo si potrebu svog vremena i teznje svog naroda, ne zna se sta im je vise smetalo. Protivnik koga smo na celu s tobom porazili kao da je bio slabiji od onih koji su ga duhovno i ideoloski nasledili. Bio si trn u oku uplacenih od sveta, orijentisanih vise-manje na biologsku dimenziju egzistencije, koji bi da ponovo zavedu diktaturu prostakluka i osionosti. Nazalost, oni imaju ideoloske mentore, koji su tezeci apsolutnoj vlasti spremni da uzvrate apsolutnom saradnjom i amnestiranjem od bilo kakve odgovornosti za sebe i za druge, spremnih da uzvrate pravom na neodgovornost, ali i pravom na pljacku i zlocin. Ovi prvi, koji su stalno prizivali i pozivali na tvoj linc, oni su te ubili. Ovi drugi su, samo povukli oroz. Ali, ona bolja demokratska, hriscanska, evropska Srbija, u koju si nas ti vodio, ona za to zna i ona ce ih kazniti. Zbog tebe i zbog sebe. Zato danas, simbolicki, nije 15. mart 2003. godine, nego 6. oktobar 2000. godine. Da zavravimo ono sto smo sa tobom zapoceli, da bi vracajuci Srbiju dve i po godine unazad definitivno je vratili sebi i

obezbedili joj budućnost. Znao si da istorijsko delo nije dovršeno onda kada se preda potomstvu. Zlocinci ti to nisu dopustili. Mi, tvoji dugogodišnji saborci, iz Demokratske stranke, iz Koalicije Zajedno, iz Saveza za promene, iz DOS-a, tvoje kolege iz Vlade, narod Srbije, nastavice ono što si ti započeo i predati mladosti Srbije delo za koje si i život dao.

Nisu oni hteli da ubiju samo tebe, Zorana Djindjica, premijera Srbije, već ono što si olicavao - slobodu, demokratiju, napredak, visoki standard za čoveka iz Srbije kao građanina Evrope. Ubili su te mucki, trećeg dana Vaskrsnjeg posta. Na danasnji dan, kada odlazis, u večni mir i spokoj, da i sa neba pazis i volis svoju decu, svoju porodicu i svoju Srbiju, dakle na danasnji dan ubijen je i Julije Cezar, ubijen je, ali Rim je postao i ostao večni grad. Neka ove martovske ideje predstojeci Vaskrs učine da Srbija vaskrsne slobodna, lepa i večna. Onakva kakvu si želeo. Zato te dragi nas Zorane, prijatelju nas, zlikovci nisu ubili, oni su te učinili besmrtnim. Neka mu Gospod podari rajsko naselje. Bog da mu dušu prosti."

Zoran Živković, savezni ministar unutrašnjih poslova i potpredsednik Demokratske stranke:

Na kraju smo poslednje zajedničke Setnje

"Predsednice, dragi Zorane,

Cetvrti je dan kako mnogi koji od mene bolje govore i ja sa njima, pokušavamo da nadjemo reči kojima bi smo opisali to što si bio i to što si ostavio nama koji smo imali tu privilegiju da te znamo, da radimo s tobom. I ne uspevamo. Imamo lep i prebogat jezik, ali još uvek malo bogat da bi mogao da tebe prikazuje u pravom svetlu, da ti popise sve one osobine koje su te krasile, sve ono što si učinio za ovu državu. Zato neću pokušavati danas da nadjem te reči, podneću ti jedan izveštaj. Na kraju smo poslednje zajedničke setnje. Nikad nije bila veća. Ni 5. oktobra. I bila je čudna, policija je saradivala, čak i vojska. Spojio si ih. Ljudi su cutali, plakali i mi smo plakali, i mi koji smo bili u toj koloni, svi znajući da ova setnja osim toga što je najveća, ima završetak na ovom mestu. Strašno je šta je izgubila i koga je izgubila tvoja porodica. Ako je mudrost da iza svakog uspešnog čoveka stoji jaka i uspešna žena, onda je Ruzica stotruka potvrda toga. Ako je tačno da se u takvom spoju radjaju prelepa i prepametna deca, Luka i Jovana su najbolji dokaz tome. Ali postoji još nešto strašnije, a to je da je tebe izgubila Srbija i da te je izgubila od onih koje si najviše mrzeo i protiv kojih si se borio.

Tebe je ubila jedna grupa u kojoj su - Budala, Prevara i Pacov. Ne samo u toj grupi, u mnogim grupama, bilo da su one političke ili nekakve drugacije bilo je i još uvek ima budala, prevara i pacova i oni su nam bili najveći neprijatelji. I pre deset godina kad smo se borili, da ovu zemlju promenimo i da je privedemo demokratiji, a i ove dve ili tri godine kako pokušavamo da je pomerimo napred iz onog mraka XIX veka gde su nas prethodnici ostavili. Prevara, Budala i Pacov su ubili najboljeg, ubili su reformatora, vizionara, najboljeg ne samo do sada, nego ko zna koliko si podigao koplje za sledećeg najboljeg koji će pokušati da te stigne. Sigurno bi želeo da das neke poruke sa ovog mesta pred ovolikim skupom. Ja ću pokušati da procenim šta bi rekao. Nasim prijateljima iz sveta bi rekao da ono što si ti započeo, što je Demokratska stranka započela, što je Vlada Srbije započela, što će sada Savet ministara započeti, da to neće biti promenjeno. da ćemo ono što su nam obaveze i ono što su nam zadovoljstva druženja sa svetom, sa nasim okruženjem, sa Evropom, sa celim svetom, da ćemo to nastaviti ne tako mudro i efikasno kao što je to bilo dok si bio sa nama, ali ćemo pokušati da pratimo taj ritam, a smer nećemo menjati.

Nasim prijateljima iz Vlade i vlada, siguran sam da bio rekao da se ne nadaju da će manje raditi sad kad te nema, jer ti si im bio ne samo inspiracije nego i neko ko ih je jurio, stimulisao da rade. Ja sam siguran da su to ljudi koji će zajedno sa nama iz Demokratske stranke, iz obaveze prema tebi nastaviti put, nastaviti poslove na svim onim pravcima koje si otvorio.

Gradjanima, oko nas, siguran sam da ih nikad nije bilo ovoliko, onih pravih za koje smo bili sigurni da postoje, ali nismo znali koliko ih ima. Onih koji su posteni, vredni, pravdoljubivi, oni koji vole Srbiju. Poruka njima, mislim da bi bila: Pobedite budale, prevare i pacove. Ovo je mala zemlja da bi smo je delili sa budalama, prevarama i pacovima. Ovo je preveć lepa zemlja da bi smo je delili sa takvima.

Predsednice, dragi Zorane,

stranka je izgubila polovinu svog članstva, odnosno tebe, ali i dalje je ostala velika, snažna, sa jasnim putem koji si nam dao i uveravam te u ime Goce, Cede, Borisa i svih drugih da će ona ostati ono što si hteo da bude, a to je sredstvo - najbolje, najefikasnije sredstvo za dovodjenje Srbije u Evropu.

Predsednice, siguran sam da zajedno sa ljudima iz drugih stranaka sa kojima imamo odgovornost vlasti i u Srbiji, i u SCG, mogu da ti obećam da ćemo ostvariti tvoj san, san svih nas, a to je - evropska, demokratska, efikasna, bogata Srbija, bez budala, prevara i pacova.

Neka ti je laka zemlja."

Jorgos Papandreu, šef grčke diplomatije i predsedavajući Saveta ministara EU:

Zbogom, prijatelju

"Stojimo ovde pred tobom, u neverici, uz tvoju porodicu, tvoju ženu Ruzicu, tvoju decu Jovanu i Luku. Tvoja porodica je sada naša porodica, delimo njihov bol, delimo bol tvojih prijatelja, delimo bol svih onih koji su te znali, svih onih koji su se borili za demokratsko društvo. Mi, ovde, kao i mnogi sirom sveta, stojimo pred tobom, predani viziji koju si ponudio svojoj zemlji, Srbiji i Crnoj Gori, predani onome što ste ti i tvoja zemlja već postigli, predani viziji za koju si se ti borio, za mirnu i demokratsku jugozapadnu Evropu, predani viziji da se Srbija i Crna Gora integriše u našu uniju. U ovom tragičnom trenutku, tvoja vizija i dalje živi. Kukavičke ubice bi trebalo da znaju da neće proći nekažnjeni.

Mi, u Evropskoj Uniji, podržaćemo sve napore srpske Vlade da se oni privedu pravdi. Neka znaju i to, ma kakav im bio

cilj, da ne mogu zaustaviti, da ne mogu unistiti nadu i dostignuca koja ste ti i mnogi tvoji sunarodnici doneli u svoju zemlju i region, i samu Evropu. Tvoja smrt ne moze zaustaviti nasu zelju da se tvoja vizija ostvari. Mi cemo podrzati srpsku demokratsku Vladu u njenim naporima da pojaca demokratiju, slobodu, mir, sigurnost i napredak u zajednici, zajednici zajednickih vrednosti, nasoj Evropi. Zelja je nas iz Evropske Unije da integrisemo vasu zemlju u nasu Uniju, zajednicu zajednickih vrednosti, nasu Evropu. U ime Evropske Unije, u ime mojih kolega, a mnogi od njih su danas ovde, svecano ti obecavam Zorane, i Srbiji i Crnoj Gori, bicete deo Evrope, nase Evrope. Kao stanovnik Balkana, obecavam ti Zorane, i siguran sam da izrazavam misljenje mnogih prijatelja Balkana koji su danas na ovom groblju, secam se, secamo se, snova koje smo sanjali zajedno, snova o kojima smo toliko cesto pricali da nas lepi region postane region mira i saradnje i stabilnosti. Obecavam ti, obecavamo ti Zorane, da cemo taj san ostvariti sa tvojim balkanskim prijateljima. Kao Grk, obecavam ti nase beskrajno prijateljstvo prema srpskom narodu i duboku tugu u ovom tuznom trenutku. I kao prijatelj, a uveravam te da ih je ovde danas mnogo, da cu te se secati, da cemo te se secati. I budi siguran, imaj poverenja da cemo ostvariti tvoje snove. U to verujemo, Zorane. Zbogom, prijatelju."

57 godina od upokojenja Sv. Vladike Nikolaja OCI KOJE SU BOGA GLEDALE

**Nikolaj je ugledao ovaj Boziji svet u zoru, 23. decembra (po starom kalendaru) 1880. godine,
na Tucindan, na praznik Svetog Nauma Ohridskog.**

**Upokojio se mirno, rano u nedelju, na poklade, 18/5 marta 1956. godine
u manastiru Sv. Tihona u Saut Kasnanu, u Pensilvaniji, SAD.**

Tropar Svetom Nikolaju Srpskom

Zlatorusti propovednice
Vaskrsloga Hrista,
Putovodjo roda srpskoga
Krstonosnoga u vekove
Raspevana liro Duha Svetoga,
Ponose i ljubavi monaha
Radovanje i pohvalo svestenika,
ucitelju pokajanja, svenarodni vladiko
celovodjo bogomoljne vojske Hristove,
Sveti Nikolaje srpski i svepravoslavni
Sa svima svetima Nebeske Srbije
Moli jedinog Covekoljubca
Da podari mir i slogu rodu nasem.

Zapis Milice Zernov

Jednom prilikom, posle rata (II svetskog), pozovu me (iz Engleske) moji americki prijatelji u goste. Ja sam u medjuvremenu saznala da Vladika Nikolaj zivi u Cikagu, te odlucim da ga posetim iako to nije bilo ni jeftino ni jednostavno. Telefonom pozovem Srpsku crkvu da bih saznala njegovu adresu, i saznam, na svoje veliko iznenadjenje, da je Vladika doputovao na tri dana u Njujork. To je bio dar neba!

Sretosmo se. On bese ostareo i oronuo, ali pogled njegovih crnih ociju prodirase, kao i nekada (u Srbiji), sagovorniku do srca, bolje reci - u srce. Pocesmo da razgovaramo o zivotu sveta, o Crkvi, o Rusiji... „, Vladiko, upitala sam ga, da li patnje i lisavanja u koncentracionom logoru duhovno ubijaju ili ozivljavaju ljude? Ja sam, na primer, poznavala ljude, i to vernike, koji u logoru nisu imali snage da se mole: sve su im sile bile usredsredjene na parce hleba, na glavicu luka, na solju tople vode..."

Vladika odgovori: „U logoru je bilo ovako - sedis u nekom uglu i ponavljas u sebi:

-Ja sam prah i pepeo. Gospode, uzmi dusu moju!

Dusa ti se najedanput vaznosi na nebo i ti vidis Boga licem k licu. Ali, ne mozes da izdrzis, pa Mu govoris:

-Nisam spreman, ne mogu, vrati me tamo!

Zatim ponovo satima sedis i ponavljas u sebi:

-Ja sam prah i pepeo. Gospode, uzmi dusu moju!

i - opet te vaznosi Gospod..."

Ukratko, sav svoj zivot koji mi preostaje dao bih, kada bi to bilo mogucno, za jedan sat boravka u Dahau".

Vladika podize glavu i pogleda me pravo u oci. Ja ne mogoh da izdrzim taj pogled - gledale su me oci coveka koji se

susreo sa Bogom licem u lice...

Pricao mi je i ovo:, Prilazili su mi tamnicari i, podsmevajuci se, pitali me:

-Verujes li ti da je Isus Hristos bio Bog?

-Ne, - odgovorio bih im.

Oni bi pocinjali da se smeju i da me opet zapitkuju:

-Ti, dakle, vise ne verujes?

-Ne verujem nego znam, glasio bi moj odgovor.

Oni bi, razdrazeni, odmah odlazili.

Kasnije bi ponovo zapodevali razgovor i pitali:

-Je li tvoj Isus bio sin jedne Civutkinje?

-Nije - odgovarao sam.

-Pa ciji je onda sin bio?

Sin Coveciji, - odvratio bih i oni vise nisu znali sta da kazu..."

Vladika Nikolaj je bio stub Srpske Crkve. Sada, posle svoje smrti, on stalno gleda Boga licem u lice... (1975)

Milica Zernov (Prema delu Episkopa Rasko-prizrenskog i Kosovo-metohijskog Artemija, ZIVOTOPIS SVETOG VLADIKE NIKOLAJA OHRIDSKOG I ZICKOG, manastir Zica 2002/3)

Zico sveta, Studenice bela i Lelicu rodno moje selo,
Zemljo srpska i Srbijo cela, tudja zemlja cini mi opela

O Javore, o Medvednice, Drino ladna, bistra Kolubaro,
Stojte mome rodu na braniku, nek ocuva Pravoslavlje staro

Braco moja zicki kaludjeri pojte pesmu i Savi i Bogu,
Jer je samo ljubav prema veri sacuvala nas narod i slogu

Oj Naume s Ohridskog jezera tebe vise nikad videt necu
Znas najbolje da je nasa vera pobedila i zlo i nesrecu

Oj Oplence slobodarski hrame usred srca divne Sumadije
Ne ostavi otadzbinu samu u vrtlogu nove tiranije

Ja sam s vama, rode srpski celi, vise sada nego za zivota
Budi svestan, dan ce da zabeli, to ti kaze Hristova Golgota.

***(Od starog prote Mileta Milosevica iz Jagodine
cuo sam ovu pesmu za koju mi je rekao da ju je napisao
vladika Nikolaj - Branislav Skrobonja)***
